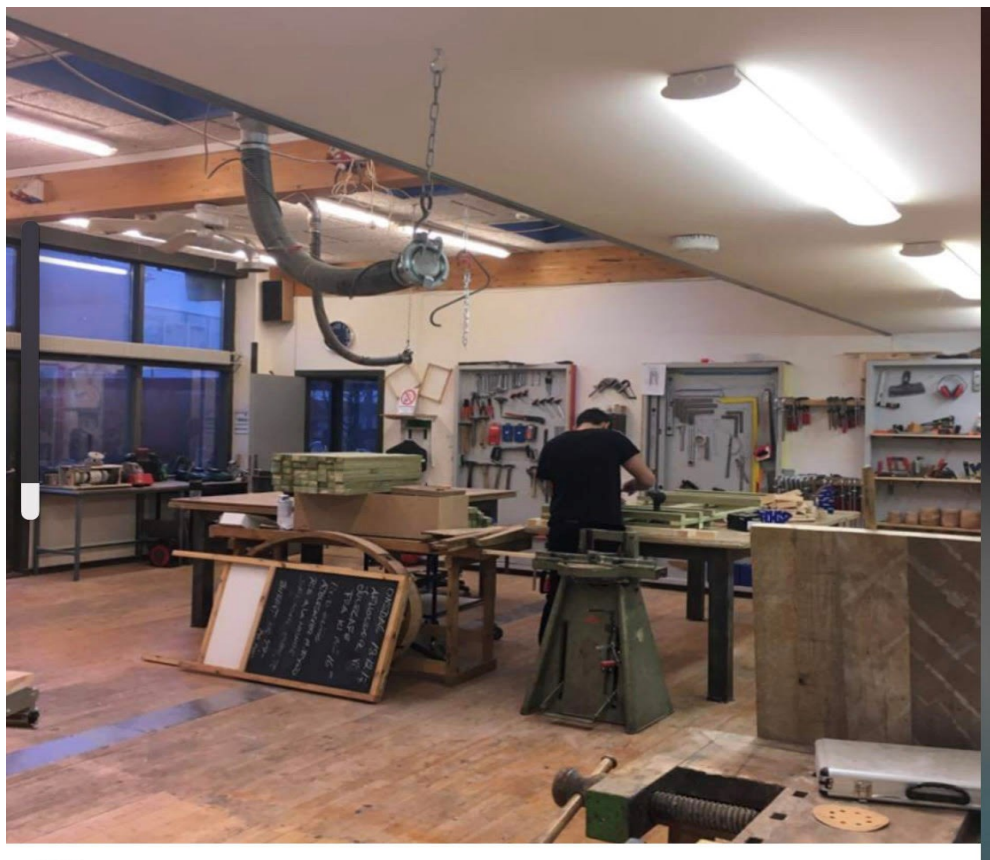

Ordblindevenlig værksteds-dansk på *Byg, bolig og anlæg*
Forord og lærervejledning

Indhold

Forord	2
<i>Lovgrundlaget.....</i>	2
<i>Materialet .....</i>	2
<i>Inspiration .....</i>	3
<i>Tak til.....</i>	4
Lærervejledning	4
1. Fagord i værkstedet.....	5
2. Instruktioner og byggeplaner	7
3. Faglig læsning om træsorter.....	9
4. Sikkerhed i værkstedet	10
5. Reklamefolder for en produktion.....	12
6. At søge praktikplads eller job	13
7. Indstilling til årets håndværker.....	14

Forord

Ordblindevenlig værksteds-dansk er et helhedsorienteret og tværfagligt materiale, som tager udgangspunkt i den daglige opgaveløsning i værkstedet på PGU fagtemaet *Byg, bolig og anlæg*.

Ideen til materialet udspringer af et ønske om at engagere og inkludere vores elever i den teoretiske del af værkstedsundervisningen med udgangspunkt i lovgrundlaget for FGU. Vi har oplevet et konkret behov for tværfagligt materiale i direkte relation til praksis i værkstedet, som tilgodeser, understøtter og motiverer elevernes udvikling af fagsprog og deres faglige læsning -og skrivning samtidig med, at der tages højde for elevernes læse- og skrivevanskeligheder.

Lovgrundlaget

Ifølge lovgrundlaget for FGU skal al undervisning tilrettelægges inkluderende og ordblindevenligt med fokus på læring og trivsel hos elever med ordblindhed. Elevernes læse- og skrivevanskeligheder er med andre ord ikke en individuel udfordring, men skal håndteres i det samlede læringsmiljø (retsinformation.dk: §28).

Fagligheden på PGU er primært forbundet med praktisk arbejde, værkstedsundervisning og opgaveløsning med henblik på produktion (jf. §14). Uddannelsens formål (jf. §1-3) realiseres inden for det praktiske arbejde, der integreres med undervisning i de almene fag. Det fremgår af § 12 og 14 at FGU læreren må være i stand til at tilrettelægge en undervisning, der er praksisrettet og tværfagligt helhedsorienteret, og som på en eller anden måde integrerer det praktiske arbejde med de almene fag.

I fagbilaget for *Byg, bolig og anlæg* samt fagbilagene for de øvrige PGU temaer (jf. fagbilag, STUK, 2019) uddybes lovgrundlaget bl.a. med at 1/3 af undervisningen skal være teoretisk, og at IT skal integreres som et fagligt og didaktisk redskab. Der stilles også krav om, at der arbejdes med sproglig opmærksomhed samt at eleverne skal føres fra hverdagsprog til fagsprog. Derudover skal læsning og skrivning indgå i undervisningen, og eleverne skal støttes i at udvikle grundlæggende læse- og skrivestrategier.

Materialet

Med udgangspunkt i lovgrundlaget for FGU har vores formål været at udvikle eksemplariske materialeskabeloner og aktiviteter på *Byg, bolig og anlæg* med overførselsværdi til de øvrige fagtemaer på PGU.

Følgende undervisningsforløb indgår i materialet *Ordblindevenlig værksteds-dansk på Byg, bolig og anlæg*:

1. Fagord i værkstedet
2. Instruktioner og byggeplaner
3. Faglig læsning om træsorter
4. Sikkerhed i værkstedet
5. Reklamefolder for en produktion
6. At søge praktikplads/job
7. Indstilling til årets håndværker

Ordblindevenlig værksteds-dansk på *Byg, bolig og anlæg* *Forord og lærervejledning*

Undervisningsmaterialerne er alle udviklet og afprøvet på vores to PGU-værksteder: *Træ og Maling* og *Design og Produktion* i foråret og efteråret 2022.

Fælles for de ordblindevenlige forløb og materialer er:

- At oplæsnings- og skrivestøtte på mobil og PC integreres naturligt som strategi ved læsning og skrivning.
- At der arbejdes systematisk med sproglig opmærksomhed.
- At der arbejdes multimodalt – og altid med udgangspunkt i mundtlighed.
- At der modelleres og stilladseres med bl.a. læseguides og skriveskabeloner

Undervisningsforløbene lever alle op til læringsmålene indenfor fagtemaet og dansk på G niveau. De konkrete læringsmål for de enkelte forløb fremgår af lærervejledningen, ligesom de ordblindevenlige didaktiske overvejelser fremgår under hvert enkelt forløb i vejledningen.

Materialerne er *ikke* tænkt til selvstudie, og de fleste opgavetyper egner sig bedst til par- eller gruppearbejde. Det er tanken, at materialeskabelonerne hurtigt skal kunne tilrettes indholdsmæssigt efter lærernes ønsker og behov, og at lærerne kan plukke i materialet og sammensætte undervisningsforløb afhængigt af de enkelte elevers niveau, motivation og vedholdenhed.

Det er vores erfaring, at undervisningen i værksteds-dansk med stor fordel kan foregå fysisk i værkstedet eller i tilknytning til værkstedet. Det er ydermere en stor fordel, at værksteds- og dansklærer begge er til stede i undervisningen. Alternativt kræver materialet, at der er afsat god tid til samarbejdet mellem værksteds- og dansklærer.

Da IT-støtte inddrages i opgaveløsningen, forudsættes det, at eleverne har egen mobil/iPad og PC med App Writer (eller anden oplæsnings- og skrivestøtte) til rådighed. Ligeledes bør der være en interaktiv tavle til rådighed i undervisningen. Hvis eleverne ikke er fortrolige med at bruge IT-støtte, anbefales det at skolens ordblindelærer, læsevejleder eller tilsvarende deltager i undervisningen.

Inspiration

Materialet *Ordblindevenlig værksteds-dansk på Byg, bolig og anlæg* er selvproduceret med inspiration fra:

Thise, Helene & Vilien, Katja (2022): *Broen til Fagsproget – 32 ideer til at styrke sproget i alle fag*. Samfundslitteratur.

Svendsen, Helle Bundgaard (red) (2021): *Undervisning af ordblinde elever i alle fag*. Akademisk.

Johansson, B & A.S. Ring (2015). *Lad sproget bære. Genrepædagogik i praksis*.

Bremholm, J (2015): *Læseguide – hvad, hvorfor og hvordan*. Nationalt Videnscenter for Læsning.

Schulz Nielsen, Heike (2009): *Undervisning i værkstedssprog*. Turbine.

Margit Gades skriveskabeloner: www.margitgade.dk

Ordblindevenlig værksteds-dansk på *Byg, bolig og anlæg*
Forord og lærervejledning

Tak til.....

Først og fremmest en stor tak til de fantastiske elever på *Træ og Maling* på FGU Frederiksværk – og *Design og Produktion* på FGU Helsingør for at have stået model til afprøvning af materialer og aktiviteter samt have givet deres uundværlige feedback. Derudover en særlig tak til faglærerne Katrine Derrett, Søren Rose, Johan Pedersen, Mette Green og Klavs Elmo Petersen – samt mine ordblindekolleger Gitte Sø, Marianne Petersen og Anne Boysen for jeres fantastiske materialeinput og sparring. Sidst men ikke mindst tak til ledelsen på FGU Nordsjælland, som har muliggjort rammerne for udvikling og afprøvning af ordblindevenlig værksteds-dansk.

Vi håber, at materialet kan inspirere faglærerne på PGU og skabe grobund for samarbejde mellem det faglige tema og de øvrige fag.

God fornøjelse!

Benedicte Ehmer juni 2023

Ordblindekoordinator FGU Nordsjælland

Lærervejledning

På de følgende sider beskrives de konkrete opgaver og aktiviteter i de enkelte undervisningsforløb.

I starten af hvert forløb redegøres kort for de tværfaglige læringsmål indenfor fagtemaet og dansk på G niveau samt forløbets ordblindedidaktiske overvejelser. Efter de enkelte opgavevejledningerne er der tips til fx supplerende aktiviteter og andre anvendelsesmuligheder af opgavematerialerne.

1. Fagord i værkstedet

I dette forløb skal eleverne føres fra hverdagssproget over i fagsproget med udgangspunkt i den daglige praksis på værkstedet. I forløbet er der fokus på værkstedets værktøjer og maskiner, og hvordan de bruges.

I værkstedet er fokus på instruktion til- og korrekt anvendelse af de forskellige håndværktøjer og maskiner, mens udviklingen af fagsproget understøttes i værksteds-dansk, hvor der arbejdes i dybden med fagbegreberne og den faglige kommunikation.

Det er tanken at forløbet strækker sig over 2 – 3 uger med 6 – 8 lektioners værksteds-dansk.

Materialer:

- Mindmaps i kategorier
- Eksempler: Ordkort med værktøj og materialer
- Ordforråds-cirkel: Værktøj og materialer
- S sammensatte værkstedsord
- Eksempler: Ordkort med udsagnsord i værkstedet.
- Forklaringer til ordkort: Udsagnsord i værkstedet.
- Ordforråds-cirkel: Udsagnsord i værkstedet.
- Bøjningsskema.
- Skriveskabelon til fagtekst.

Læringsmål for forløbet i henhold til fagbilag (STUK, 2019):

Dansk G niveau	Fagtemaet <i>Byg, bolig og anlæg</i>
<ul style="list-style-type: none"> - At have fokus på fagord, morfologi og ordklasser. - At oparbejde færdigheder i at anvende mobil og PC til informationsøgning og formidling.	<ul style="list-style-type: none"> - At få viden om værktøjer og maskiners egenskaber og anvendelse. - At opnå færdigheder i at anvende og vælge håndværktøjer og maskiner. - At kunne bruge relevant fagsprog i den faglige kommunikation.

Ordblindevenlig værksteds-dansk på *Byg, bolig og anlæg* *Forord og lærervejledning*

Ordblindedidaktiske overvejelser

- Der arbejdes dybdegående med ordforråd og understøttes visuelt.
- Der arbejdes med at tydeliggøre fagordenes betydningsbærende dele (morfologi)
- Mobilen integreres som læringsredskab og læse-skrivestøtte (de indbyggede funktioner).
- Der arbejdes med alternative formidlingsformer (video-rundtur i "mit værksted").
- Der skrives med App Writer og/eller tale-til tekst.

Sådan kan du gøre:

Værktøjer og materialer.

Forløbet starter med opgaver om værktøjer, maskiner, materialer og tilbehør på værkstedet. Det er en god og naturlig måde at komme i gang med værksteds-dansk på. Eleverne skal "bare" forholde sig til, hvad der er på værkstedet og hvad de bruger det til.

1. Eleverne sendes rundt i værkstedet og tager billeder af de 3-5 værktøjer, maskiner, materialer og tilbehør de bruger mest. Der samles op i plenum: eleverne fortæller på skift om, hvad deres udvalgte værksteds-ting hedder og hvad de bruger dem til. Holdets dansklærer kan bruge input fra elever og værkstedslærer til at lave ordkort til de følgende opgaver.
2. **Mindmaps i kategorier** udleveres i kopi. Eleverne går sammen parvis/i små grupper og taler sammen om og udfylder evt. de udleverede mindmaps i kategorier. Mobilen må gerne inddrages i opgaveløsningen. Der samles op i plenum – og alle udfylder deres egne mindmaps.
3. **Ordkort med værktøjer og materialer.** Læreren modellerer, hvordan der trækkes et ordkort (billede med tilhørende tekst) og hvordan **ordforråds-cirkel til værktøjer og materialer** skal laves. Eleverne deles op i grupper på 4 – og tildeles en bunke **ordkort med værktøjer og materialer**. Eleverne trækker på skift et ordkort og gennemgår **ordforråds-cirkel til værktøjer og materialer**: Hver elev får en af de fire roller. Efter hvert ordkort roterer eleverne, så de får en ny rolle. NB: Eleverne må meget gerne tage mobilens indbyggede funktioner og fx Lens i Google-appen til hjælp til oplæsning af ordene.
4. **Sammensatte ord:** Værkstedets værktøjer og maskiner vrirler med sammensatte fagord. Tal om hvad et sammensat ord er – og del i fællesskab udvalgte sammensatte værkstedsord i betydnings-morfemer. Herefter laves opgaverne til **sammensatte ord** i fællesskab eller parvis.
5. **Quiz og Byt.** Opgaven kan laves som afslutning på dagen eller repetition den følgende undervisningsgang: Eleverne går sammen to og to. På skift trækkes et ordkort, som forklares (hvordan begrebet ser ud, hvad man bruger det til...) uden at sige ordet. Modparten gætter og bagefter byttes der roller. Opgaven kan også laves i plenum.

Udsagnsord i mit værksted.

I de følgende opgaver er der fokus på udsagnsordene i værkstedet og deres betydning.

6. Eleverne får parvis udleveret: **Ordkort: Udsagnsord i værkstedet og forklaringer til ordkort: Udsagnsord i værkstedet**, som de skal matche. Mobilen må meget gerne inddrages som støtte til oplæsning (de indbyggede funktioner og Lens i Google appen). Der samles op i plenum.
7. Læreren modellerer **Ordforråds-cirkel: Udsagnsord**. Herefter går eleverne sammen i grupper på 4 – får udleveret en bunke ordkort med udsagnsord og laver ordforråds-cirklen.

Ordblindevenlig værksteds-dansk på *Byg, bolig og anlæg*
Forord og lærervejledning

8. Efterfølgende sættes der fokus på udsagnsordenes form og bøjningsendelser. Der modelleres med **bøjningsskema** og værkstedets udsagnsord indsættes i fællesskab i bøjningsskemaet.

NB. Sørg for, at de nye fagord fra emnet om fagord i værkstedet bliver kopieret i holdets fagordbog på App Writer. Se evt.: <https://ordlab.dk/video/appwriter-windows-fagordlister/> eller spørg skolens ordblindelærer eller en kollega til råds.

Præsentation af mit værksted.

9. Eleverne skal nu lave en videopræsentation med mobilen af de værktøjer, maskiner, materialer og det tilbehør, som de primært anvender på værkstedet. Det er tanken at videoen senere kan vises som intro til nye elever eller besøgende på værkstedet.
10. Som alternativ eller supplement til videopræsentationen, kan eleverne vælge at skrive en fagtekst om udvalgte værktøjer, maskiner, materialer og tilbehør på værkstedet. Brug evt **Skriveskabelon til fagtekst** (jf. 3. Faglig læsning om træsorter, side 8) og mind eleverne om at åbne App Writer med fagordliste til værksteds-dansk slået til.

TIPS!

- Lav eleverne lave deres egen værkstedsordbog med billeder og tekst.
- Tag billeder fra værkstedet og træn fagsproget ved "at tømme billederne for ord" mundtligt og evt. også skriftligt.

2. Instruktioner og byggeplaner

I forløbet *Instruktioner og byggeplaner* arbejdes der med en konkret produktion i værkstedet. Den faglige proces understøttes samtidig i værksteds-dansk, hvor der arbejdes med genren *instruktion* med henblik på at kunne dokumentere den faglige proces i værkstedet med en byggeplan.

Forløbet tænkes at strække sig over 3-5 uger med 6 – 10 lektioners værksteds-dansk.

Materialer:

- Skriveskabelon – instruktion
- Guide: lav en byggeplan over din produktion.

Læringsmål for forløbet:

Dansk G niveau	Fagtemaet <i>Byg, bolig og anlæg</i>
<ul style="list-style-type: none"> - At få viden om genretræk ved instruktioner - At oparbejde færdigheder i at formidle og præsentere egne produktioner. - At få færdigheder i at producere praksisrettede tekster. - At få kompetencer til at anvende IT til formidling.	<ul style="list-style-type: none"> - At opnå færdigheder i at udføre lettere bygge- og produktionsopgaver. - At få viden om fagsproget, der hører til produktionen. - At oparbejde viden om kvalitetskrav og standarder i forhold til den konkrete produktion. - At få kompetencer til at kunne forstå processer og planlægge i forhold til en stillet opgave.

Ordblindevenlig værksteds-dansk på *Byg, bolig og anlæg* *Forord og lærervejledning*

Ordblindedidaktiske overvejelser

- Genren instruktion modelleres med bl.a. billeder og stilladseres med en skriveskabelon.
- Der bruges App Writer.
- Eleverne kan vælge primært at formidle deres byggeplan i lyd og billede.

Sådan kan du gøre:

Lav en instruktion.

1. Intro: I fællesskab tales der om, hvad en instruktion er - og hvad formålet med en instruktion er? Se fx instruktioner på YouTube af, hvordan man vasker hænder mm.
2. Eleverne går sammen parvis.
  - Der udleveres en serie billeder af en tidligere produktion fra værkstedet til eleverne i tilfældig rækkefølge. Det kan fx være billeder fra produktionen af en træskammel.
  - Eleverne får nu til opgave at lægge billederne i den rigtige rækkefølge.
  - Herefter samles der op på billedrækkefølgen i plenum.
  - **Skriveskabelon-instruktion** og App Writer åbnes og holdet formulerer i fællesskab instruktionen ud fra billederne. Sæt fokus på kendetegn ved genren: listeform over materialer i punktform, trin for trin beskrivelse – 1. 2. 3. .... og udsagnsord i bydeform.
  - Eleverne åbner nu deres egen skriveskabelon og formulerer instruktionen.

Lav en byggeplan.

Når eleverne har fået kendskab til instruktionen som genre, er de klar til at gå i gang med deres egen byggeplan.

Gennemgå **guide: Lav en byggeplan over din produktion**. Husk at fremhæve, at der – udover egne billeder, kan indsættes lydclip og video. Lav gerne byggeplanen i PowerPoint, hvor man let kan indsætte billeder, video og lyd samt lave et flot layout. Eleverne kan med fordel lave byggeplanen parvis.

Det tager lang tid at lave en god byggeplan, udvælge billedokumentation mm. og det er vigtigt at både værksteds- og dansklærer følger processen tæt, og at der gives løbende feedback til eleverne fra værksteds- og dansklærer.

De færdige byggeplaner kan indgå i værkstedets instruktionskatalog samt bruges som præsentations-port folie i både dansk- og fagtemaet.

TIPS!

- I værksteds-matematik kan der ligeledes arbejdes ud fra en konkret produktion fx: Hvad koster det at fremstille fx en New Yorker-dør? Her skal der bl.a. regnes på materialeforbrug, materialepris, udregning af spild og produktionsomkostninger og endelig gives en fast pris på det færdige produkt.

Ordblindevenlig værksteds-dansk på *Byg, bolig og anlæg*
Forord og lærervejledning

3. Faglig læsning om træsorter

I dette forløb skal eleverne introduceres til at læse med en læseguide. Formålet er at blive bevidst om egen læseproces og hensigtsmæssige læsestrategier – bl.a. brug af oplæsningsstøtte.

Forløbet strækker sig over 2-4 lektioners værkstedsdansk.

Materialer:

- Skabelon til brainstorm
- Læseguide til fagtekst om træsorter
- Fagtekst om træsorter
- Skriveskabelon til fagtekst om træsorter

Læringsmål for forløbet:

Dansk G niveau	Fagtemaet <i>Byg, bolig og anlæg</i>
<ul style="list-style-type: none"> - At få færdigheder i læsning af praksisnær fagtekst. - At få kendskab til forskellige læsestrategier.	<ul style="list-style-type: none"> - At oparbejde viden om forskellige træsorters egenskaber og anvendelse. - At bruge IT til informationssøgning og formidling.

Ordblindedidaktiske overvejelser:

- Processen *før- under- og efter* læsning modelleres for eleverne.
- Eleverne træner digitale læsestrategier: søgefunktion i Word, oplæsning- og skrivestøtte med App Writer, tale til tekst i Word/Google/App Writer.

Sådan kan du gøre:

1. Gennemgå dagens agenda:

- At læse en fagtekst om forskellige træsorter med brug af IT.
- Formålet med læsning af en fagtekst om træsorter:
  - At eleverne kan kende forskel på forskellige træsorter.
  - At de kan forklare, hvad der kendetegner sorterne.
  - At eleverne kan fortælle, hvad de forskellige træsorter er velegnede til i værkstedssammenhæng.

2. Brainstorm:

I fællesskab laver holdet en brainstorm over, hvilke træsorter de kender og arbejder med i værkstedet. Tal om kendetegn ved materialerne og hvad materialerne er velegnede til i forbindelse med produktion i værkstedet.

3. Læreren åbner App Writer og modellerer **Læseguide til fagtekst om træsorter.**

Ordblindevenlig værksteds-dansk på *Byg, bolig og anlæg*
Forord og lærervejledning

4. Eleverne åbner **App Writer, Læseguide til fagtekst om træsorter** og **Fagtekst om træsorter** på egen PC og følger læseguiden. Opgaven løses på egen hånd eller i par.
5. Fælles opsamling og en kort evaluering:
  - Ny viden om træsorter (udfyld/suppler brainstormen i fællesskab).
  - Brug af læsestrategier.
  - Hvad synes eleverne om opgaven?

TIPS!

- Der kan suppleres med skrivning af en fagtekst om udvalgte træsorter - se **Skriveskabelon til fagtekst om træsorter**.

4. Sikkerhed i værkstedet

I forløbet om sikkerhed i værkstedet skal eleverne tilegne sig viden om værnemidler, sikkerhedsforanstaltninger og sikkerhedskultur i værkstedet. Forløbet foregår som et samspil mellem praktiske erfaringer i værkstedet og teoretisk viden i værksteds-dansk.

Forløbet tænkes at strække sig over 2 til 4 uger med 4 – 8 lektioners værksteds-dansk.

Materialer:

- Sikkerhed i værkstedet: Samling med opgaver.
- Port folie skabelon: Sikkerhed i mit værksted.

Læringsmål for forløbet:

Dansk G niveau	Fagtemaet <i>Byg, bolig og anlæg</i>
<ul style="list-style-type: none"> - At få færdigheder i at lytte aktivt. - At få færdigheder i at udtrykke sig i tale, lyd, billede og skrift. - At oparbejde færdigheder i at begrunde sine holdninger. - At have fokus på fagord og morfologi.	<ul style="list-style-type: none"> - At få viden om vigtigheden af- og korrekt brug af personlige værnemidler. - At oparbejde viden om sikkerhedsforanstaltninger ved brug af maskiner og værktøjer. - At få kompetencer til at tage medansvar samt vurdere og udføre en sikkerhedsmæssig forsvarlig udførelse og indretning af arbejdsstedet.

Ordblindedidaktiske overvejelser:

- Ny viden tilegnes primært via podcast og video.
- Der er fokus på morfologi i forbindelse med instruktion af fagord.
- Der bruges App Writer og tale til tekst, når der skrives port folie.
- Der stilladsres med med en skriveskabelon.
- Der laves evt. nye sikkerhedsinstruktioner til værkstedets maskiner via lyd/video, som kan tilgås ved at scanne QR koder med mobilen.

Ordblindevenlig værksteds-dansk på *Byg, bolig og anlæg*
Forord og lærervejledning

Sådan kan du gøre:

Materialet: **Sikkerhed i værkstedet** opgave 1 – 6

1. Sikkerhedsmanualer.
    - Tal fælles om, hvad sikkerhedsregler er. Lav evt. en **brainstorm**.
    - Find i fællesskab maskinerne i værkstedet og tal om sikkerhedsmanualerne
  2. Værnemidler.
    - Tal om værnemidler og påbudsskilte i værkstedet. Skriv fagordene (værnemidler) på tavlen og del de sammensatte ord i morfemer for at synliggøre ordenes opbygning og betydning.
  3. Sikkerhed på byggepladsen.
    - Se den korte film i fællesskab eller i par/små grupper og tal i fællesskab om pointerne.
  4. Orden og ryddelighed.
    - Tal sammen om, hvordan sikkerhed hænger sammen med orden og ryddelighed.
    - Lyt til podcasten om orden og ryddelighed i fællesskab eller lad eleverne gå en tur, mens de lytter til podcasten individuelt på mobilen.
    - Saml op på podcasten (jf. opgavens lytteformål).
    - Lav i fællesskab en liste over, hvad der skal ryddes op hver dag på jeres værksted for at give størst mulig sikkerhed. Alle tager et foto af listen til senere brug (port folie skrivning).
  5. Sikkerhedskultur.
    - Gennemgå lytteformål og lyt til podcasten i fællesskab eller send eleverne ud på en "gå og lyt"!.
    - Saml i fællesskab op på podcasten (lytteformål) og sikkerhedskulturen på jeres værksted og evt. andre værksteder i kender.
  6. Udskift evt. en af de skriftlige sikkerhedsmanualer i værkstedet med en mundtlig sikkerhedsinstruktion (lydfil eller video) til en af maskinerne i jeres værksted, så sikkerhedsmanualen kan tilgås ved at scanne en QR kode på mobilen.
- NB. Sørg for, at de nye fagord fra emnet om sikkerhed på værkstedet bliver kopieret i holdets fagordbog på App Writer. Se evt.: <https://ordlab.dk/video/appwriter-windows-fagordlister/> eller spørg skolens ordblindelærer eller en kollega til råds.*
7. Efter forløbet kan eleverne individuelt lave en præsentations-port folie. Brug **port folie skabelonen sikkerhed i mit værksted**. Husk at minde eleverne om at åbne App Writer med fagordsliste!

TIPS!

- Forløbet kan også bruges i PASE.
- Man kan vælge at arbejde mere i dybden med fagordene og bruge skabelonerne **ordkort**, **ordforråds cirkel** og **quiz og byt** fra forløbet *Fagord i værkstedet* eller forløbet *Søg praktikplads/job*

5. Reklamefolder for en produktion

I dette forløb arbejder eleverne i værksteds-dansk med at lave en flot reklamefolder i Publisher for en produktion/et produkt med henblik på salg.

Forløbet strækker sig over 4-6 lektioners værkstedsdansk.

Materialer:

- Skabelon til brainstorm.
- Guide: Lav din egen reklamefolder.

Læringsmål for forløbet:

Dansk G niveau	Fagtemaet <i>Byg, bolig og anlæg</i>
<ul style="list-style-type: none"> - At få færdigheder i at producere sammenhængende tekst tilpasset formål og modtager. - At oparbejde færdigheder i at formidle et produkt med sproglig korrekthed og variation. - At formidle via forskellige IT-programmer.	<ul style="list-style-type: none"> - At få viden om kvalitetskrav og standarder i forhold til den konkrete produktion. - At oparbejde færdigheder i at anvende relevant fagsprog i formidlingsopgaven.

Ordblindedidaktiske overvejelser:

- Der guides og modelleres til at lave en reklamefolder i Publisher.
- Der skrives med App Writer og/eller tale til tekst.

Sådan kan du gøre:

1. **Brainstorm**

Der brainstormes i par/små grupper over, hvilken produktion eleverne ønsker at lave en reklamefolder for. Når eleverne har valgt en produktion, finder de egnede billeder i eget arkiv og/eller via google. Herefter brainstormes der i fællesskab på, hvilke informationer, der skal med i reklamefolderen: Fx størrelse, materialer, pris, kontaktoplysninger....

2. **Guiden Lav din egen reklamefolder.**

Læreren modellerer guiden for eleverne. Herefter åbner eleverne guiden og programmer på egen PC og går parvis i gang med at lave deres folder.

TIPS!

- Guiden *lav din egen reklamefolder* kan bruges bredt på PGU/AGU – og tilrettes til fx: *Lav din egen invitation*.

6. At søge praktikplads eller job

I forløbet at søge praktikplads/job skal eleverne arbejde med at udvikle deres forståelse og ordforråd indenfor efterspurgte kompetencer på en arbejdsplads indenfor fagtemaet samt lære at skrive en enkel ansøgning og et CV.

Forløbet kan strække sig over 4 – 10 lektioner værkstedsdansk afhængig af elevernes motivation for området.

Materialer:

- Ordkort med kompetenceord
- Forklaringer til ordkort
- Ordforrådscirkel
- Skriveskabelon ansøgning
- Skriveskabelon CV

Læringsmål for forløbet:

Dansk G niveau	Fagtemaet <i>Byg, bolig og anlæg</i>
<ul style="list-style-type: none"> - At arbejde i dybden med kompetenceord. - At få indledende viden om genren <i>ansøgning og CV</i>. - At oparbejde kompetencer i at producere sammenhængende tekst tilpasset formålet.	<ul style="list-style-type: none"> - At få viden om normer og krav til kompetencer indenfor fagområdet. - At motivere til at søge praktikplads eller beskæftigelse indenfor fagområdet.

Ordblindedidaktiske overvejelser:

- Der arbejdes dybdegående med ordforråd.
- Mobilten integreres som læringsredskab og læse-skrivestøtte (de indbyggede funktioner).
- Der modelleres og stilladseres med skriveskabeloner.
- Der skrives med App Writer og/eller tale til tekst.

Sådan kan du gøre:

Opgaveforslag til **Ordkort med kompetenceord, Forklaringer til ordkort og Ordforrådscirkel.**

1. Eleverne går sammen i grupper på 4 – og tildeles en bunke **ordkort**. Eleverne trækker på skift et ordkort og gennemgår **ordforrådscirklen**. Kender eleverne ikke aktiviteten fra tidligere forløb, modellerer læreren: Hver elev får en af de fire roller i ordforrådscirklen. Efter hvert ord roterer eleverne, så de får nye roller.
NB: Eleverne må meget gerne tage mobilens indbyggede funktioner og fx Google Appen til hjælp til oplæsning af ordene.

Ordblindevenlig værksteds-dansk på *Byg, bolig og anlæg*
Forord og lærervejledning

2.

- A. Eleverne går sammen parvis/tre og tre og tildeles en bunke **Ordkort med kompetenceord** med tilhørende **Forklaringer til ordkort.**

Eleverne matcher ordkort med en beskrivelse af ordet.

NB: Eleverne må meget gerne tage mobilens indbyggede funktioner og Google Appen til hjælp til oplæsning af ord og ordforklaringer.

- B. Kategoriser ordene parvis/tre og tre: Eleverne skal nu kategorisere ordkortene. Hvilke ord minder om hinanden (betyder næsten det samme)?

- C. Bliv enige: eleverne skal parvis/tre og tre blive enige om tre ord, som de mener er vigtige, Hvis man skal arbejde som fx: 1. Maler i et stort firma 2. Selvstændig murer osv. Det er vigtigt, at eleverne begrundet deres valg af kompetenceord, så der arbejdes i dybden med forståelsen af ordene.

- 3. Quiz og Byt.** Opgaven kan evt. laves som repetition den følgende undervisningsgang: Eleverne går sammen to og to. På skift trækkes et ordkort, som forklares uden at sige ordet. Modparten gætter og bagefter byttes der roller. Opgaven kan også laves i plenum.

- 4. Skriv en ansøgning.** Læreren har på forhånd udvalgt et jobopslag indenfor fagområdet, som læses i plenum. Der tales om krav og kompetencer til jobbet. Herefter åbnes **Skriveskabelon ansøgning.** Der tales om, hvad formålet med en ansøgning er og hvordan den er bygget op. Sammen skrives der en ansøgning. Efterfølgende kan eleverne selv skrive ansøgningen. Antallet af sætningsstartere i skabelonen kan varieres efter den enkeltes behov.

- 5. Skriv et CV. Skriveskabelon CV** gennemgås i fællesskab og eleverne udfylder herefter enkeltvis deres eget CV

TIPS!

- Forløbet kan anvendes bredt på PGU og AGU og evt. forlænges med læsning af jobopslag og flere ansøgninger. Man kan også udvide med at få besøg/ lave interview med en Mester om vigtige kompetencer indenfor fagområdet.

7. Indstilling til årets håndværker

Forløbet indstilling til årets håndværker træner argumentation og refleksion over, hvad en god håndværker er.

Forløbet strækker sig over 4-6 lektioners værkstedsdansk.

Materialer:

- Skriveguide: Årets håndværker

Ordblindevenlig værksteds-dansk på *Byg, bolig og anlæg*

Forord og lærervejledning

- Skriveskabelon: Årets håndværker
- Evt. ordforråds kort fra forløbet "at søge job og praktikplads."

Læringsmål for forløbet:

Dansk G niveau	Fagtemaet <i>Byg, bolig og anlæg</i>
<ul style="list-style-type: none"> - At få færdigheder i at argumentere for – og begrunde sine holdninger. - At få instruktion til den argumenterende tekstgenre.	<ul style="list-style-type: none"> - At få viden om normer og krav indenfor et fagområde/håndværk.

Ordblindedidaktiske overvejelser:

- *Der modelleres og stilladseres med skriveskabelon.*
- *Der bruges App Writer og/eller tale til tekst.*

Sådan kan du gøre:

1. Hvad kendetegner en god håndværker: fx maler/tømrer... ? Lav fælles brainstorm.
2. Åbn App Writer og gennemgå **Skriveguide** i fællesskab.
3. Find i fællesskab "årets håndværker" og lav fælles Brainstorm.
4. Åbn **skriveskabelon** og skriv i fællesskab en indstilling. Hvad gør det til en argumenterende genre? Markér argumenter og argumentationsord i teksten.
5. Eleverne gentager nu selvstændigt eller parvis de foregående punkter og skriver deres egen indstilling.

TIPS!

Inddrag evt. **ordforråds kortene** med kompetenceord fra det foregående forløb: *at søge praktikplads/job.*

Opgaven Indstilling til årets håndværker kan bruges bredt på PGU/AGU og meget hurtigt tilpasses til fx årets firma / årets restaurant / årets internetside / årets You Tuber osv.